

Rhaglen Frechu Papilomafeirws Dynol (HPV)

Dogfen friffio ar gyfer penaethiaid a staff ysgolion 2023/24

Mae'r ddogfen friffio yma ar gyfer ysgolion am y rhaglen frechu HPV oedran ysgol yng Nghymru.

Gwnewch yn siŵr bod yr holl staff ysgol sydd angen gwybod am y rhaglen yn cael mynediad i'r wybodaeth hon.

Mae'r brechiad HPV yn helpu i warchod pobl ifanc rhag canserau sy'n cael eu hachosi gan HPV

Cymhwysedd ar gyfer y brechiad HPV

Mae'r brechiad HPV yn cael ei gynnig **am ddim i bob bachgen a merch** rhwng **12 a 13 oed** (blwyddyn ysgol 8).

Bydd pobl ifanc sy'n methu eu brechiad HPV yn yr ysgol yn cael cyfleoedd eraill i gael y brechiad cyn iddynt adael addysg statudol ar ddiwedd blwyddyn 11.

Gall pobl ifanc a gafodd gynnig, ond nad ydynt wedi cael y brechiad HPV yn yr ysgol, ei gael yn eu meddygfa hyd at eu pen-blwydd yn 25 oed (i fechgyn dim ond i'r rhai sydd wedi'u geni ar neu ar ôl 1 Medi 2006 mae hyn yn berthnasol).

Mae rhai unigolion eraill mewn mwy o berygl o HPV felly maent hefyd yn gymwys i gael y brechiad hwn. Mae rhagor o wybodaeth ar gael yn icc.gig.cymru/brechlynHPV

3 rheswm dros gael y brechiad HPV:

- 1** Mae'n lleihau'r risg o **ganser ceg y groth 90%**, yn ogystal â gostwng cyfraddau mathau eraill o ganserau sy'n gysylltiedig â HPV yn ddramatig.
- 2** Mae HPV yn heintio'r rhan fwyaf o bobl yn ystod eu hoes, ac **mae mwy na 100 o wahanol fathau**.
- 3** Mae'r brechiad yn **ddiogel, yn effeithiol ac yn hawdd** ei gael.

Am y brechiad HPV

Mae papilomafeirws dynol (HPV) yn gysylltiedig â datblygiad **ystod o ganserau a dafadennau gwenerol**. Y brechiad HPV yw'r **ffordd fwyaf diogel** o warchod rhag yr afiechydon hyn.

Mae tystiolaeth glir bod y brechiad HPV yn helpu i warchod bechgyn a merched rhag risgiau yn y dyfodol o:

- canser ceg y groth (mewn merched);
- rhai mathau o ganserau'r pen a'r gwddw;
- rhai mathau o ganserau'r anws;
- rhai canserau'r ardal wenerol (er enghraifft y pidyn, y fagina a'r fwlfia); a
- dafadennau gwenerol.

Mae canserau'r pen a'r gwddw yn fwyaf cyffredin ymhlith dynion gyda thua 700 o achosion yn cael diagnosis yng Nghymru bob blwyddyn.

Canser ceg y groth yw'r math mwyaf cyffredin o ganser ymhlith merched o dan 35 oed.

Rhoddir y brechiad HPV yn rhan uchaf y fraich. Er mwyn rhoi'r warchodaeth orau, dylid ei roi cyn i berson ifanc ddod yn actif yn rhywiol. Felly, mae'n cael ei gynnig i ddechrau i bob person ifanc cyn iddynt ddod i gysylltiad â'r feirws.

Nid yw condomau yn darparu gwarchodaeth lwyr rhag HPV a gan fod llawer o wahanol fathau o'r feirws yma, dylai pobl gymwys gael y brechiad hyd yn oed os ydynt eisoes yn cael rhyw.

Mae tystiolaeth yn dangos mai dim ond un dos o'r brechiad HPV sydd ei angen ar bobl gymwys o dan 25 oed i gael y warchodaeth orau, felly o fis Medi 2023 ymlaen, dim ond un dos a gynigir. Mae rhagor o wybodaeth am y newid hwn ar gael yn:

icc.gig.cymru/brechlynHPV

Mae'r brechiad HPV yn rhagorol am warchod rhag HPV ac mae'n ddiogel iawn. Mae disgwyl y bydd y brechiad yn arbed miloedd o fywydau bob blwyddyn yn y pen draw.

Mae rhestr lawn o gynhwysion y brechiad a'r sgil-ffeithiau posibl ar gael yn medicines.org.uk/emc drwy roi 'Gardasil 9' yn y bocs chwilio.

Pecynnau caniatâd a gwybodaeth am frechiadau HPV

Bydd pecynnau caniatâd ar gyfer disgyblion a'u rhieni neu ofalwyr yn cael eu cyflenwi i ysgolion uwchradd cyn y sesiwn brechu HPV sydd wedi'i drefnu yn yr ysgol. Gall hyn fod ar bapur neu mewn fformat digidol.

Mae pob pecyn caniatâd fel arfer yn cynnwys:

- **Llythyr (neu e-bost), taflen a ffurflen ganiatâd.** Mae'r llythyr a'r daflen yn rhoi dealltwriaeth i ddisgyblion a rhieni / gofalwyr o'r brechiad a'i fanteision. Mae gwybodaeth yn cael ei darparu i alluogi caniatâd gwybodus i bobl ifanc gael y brechiad HPV. Gofynnir i rai ysgolion anfon y rhain yn electronig.
- Mae'r daflen ar gael mewn **fformatau hygrych** (gan gynnwys Bras, Print, Hawdd ei Ddarllen, Iaith Arwyddion Prydain a Sain). Dylid cyfeirio rhieni a gofalwyr at:
icc.gig.cymru/brechlynnau/adnoddau-hygrych
- **Rhaid llenwi ffurflen ganiatâd cyn rhoi brechiad.** Er ein bod yn argymhell bod disgyblion

yn cael **cytundeb eu rhiant neu ofalwr**, bydd rhai plant mewn ysgolion uwchradd yn gallu cydsynio'n gyfreithiol drostynt eu hunain. Gall hyn gynnwys rhai plant o dan 16 oed ond dim ond os cânt eu hasesu fel rhai sydd â'r ddealltwriaeth sydd ei hangen i wneud hynny gan nyrs ysgol neu imiwneiddiwr. Gelwir hyn yn 'gymhwysedd Gillick'. I gael rhagor o wybodaeth am hyn, chwiliwch am ganiatâd yma:

www.111.wales.nhs.uk/?locale=cy&term=A

Sut gall eich ysgol gefnogi rhaglen frechu HPV

Mae'r berthynas rhwng ysgolion a thîm imiwneiddio nyrsys ysgol y GIG yn hanfodol ar gyfer diogelu iechyd cenedlaethau'r dyfodol. Amcangyfrifir y bydd y rhaglen frechu HPV yn achub miloedd o fywydau rhag canserau sy'n gysylltiedig â HPV. Os yw'r nifer sy'n manteisio'n ddigon uchel mae Sefydliad Iechyd y Byd wedi modelu y bydd yn helpu i ddileu canser ceg y groth erbyn diwedd y ganrif.

Mae cymorth ysgolion gyda'r rhaglen frechu HPV yn cael ei werthfawrogi'n fawr ac yn hanfodol.

Bydd y canlynol yn helpu i leihau'r tarfu i ysgolion:

- Cyn diwrnod y brechiadau siaradwch â'r nyrs ysgol neu'r tîm imiwneiddio i drefnu lleoliad addas a thrafod y gofynion.
- Mae'n bwysig rhoi gwybod i rieni a gofalwyr pa ddiwrnod y bydd y brechiadau'n cael eu cynnal. Bydd y pecyn caniatâd yn cynnwys yr wybodaeth hon. Gwnewch yn siŵr bod y pecynnau caniatâd ysgol yn cael eu dosbarthu i rieni a gofalwyr. Gellir anfon gohebiaeth (e.e. e-bost neu neges destun) at rieni i'w hatgoffa o'r canlynol:
 - o y dyddiad(au) brechu; a
 - o y dyddiad pryd mae angen iddynt ddychwelyd y ffurflen ganiatâd.
- Rhowch **sicrwydd** i rieni a gofalwyr am **effeithiolrwydd un dos** o'r brechiad HPV. Mae hwn yn newid – yn ystod y blynyddoedd blaenorol roedd dau ddos yn cael eu cynnig i ddisgyblion oedran ysgol uwchradd
- Mae'r newid yn seiliedig ar dystiolaeth mai dim ond un dos sydd ei angen. Mae'r Cydbwyllgor Brechu ac Imiwneiddio (JCVI) a GIG Cymru bellach yn cynghori rhoi un dos o'r brechiad HPV ar gyfer pobl gymwys o dan 25 oed er mwyn cael y diogelwch gorau posibl.
- Efallai y bydd gan ddisgyblion a'u rhieni gwestiynau am y brechiad. Gadewch iddynt wybod bod rhagor o wybodaeth ar gael yn: icc.gig.cymru/brechlynHPV

Sut mae caniatâd yn cael ei gasglu:

- Efallai y gofynnir i'ch ysgol gasglu **ffurflenni caniatâd papur wedi'u cwblhau** gan rieni ar ran tîm nyrsio neu imiwneiddio'r ysgol.
- Mae ffurflenni caniatâd electronig, lle cânt eu defnyddio, yn cael eu hanfon yn uniongyrchol gan y rhiant / gofalwr at dîm nyrsio neu imiwneiddio'r ysgol.
- Dylid **dychwelyd y ffurflenni erbyn y dyddiad cau y cytunwyd arno** gyda'r nyrs ysgol neu'r tîm imiwneiddio.

Pwy fydd yn rhoi'r brechiad i'r plant:

- Bydd y rhaglen yn cael ei chyflwyno gan dîm nyrsio neu imiwneiddio'r ysgol sy'n cael ei gyflogi gan y GIG.
- Bydd yn rhoi'r brechiad yn unol â safonau sydd wedi'u pennu yn genedlaethol. Mae gan frechwyr y GIG gymwysterau a hyfforddiant priodol, gan gynnwys hyfforddiant diogelu. Maent hefyd wedi'u hyfforddi'n llawn i ateb unrhyw gwestiynau gan ddisgyblion ac athrawon am y brechiad HPV.

Rhagor o wybodaeth am y brechiad HPV

- Mae mwy na 280 miliwn o ddosau o'r brechiad HPV wedi'u rhoi ledled y byd, mewn o leiaf 113 o wledydd.
- Mae'r brechiad HPV yn bodloni safonau diogelwch uchel y DU, ac mae wedi'i gynnig i ferched yng Nghymru ers 2008, ac i fechgyn ers 2019.
- Mae'r sgil-ffeithiau yn ysgafn fel arfer. Y sgil-ffaith fwyaf cyffredin yw braich ddolurus, chwyddedig neu goch yn safle'r pigiad. Mae hyn fel arfer yn diflannu o fewn ychydig ddyddiau. Y sgil-ffeithiau llai cyffredin yw cur pen, teimlo'n sâl a thymheredd uchel. Mae sgil-ffeithiau difrifol yn hynod o brin.
- Mae diogelwch pob brechiad yn parhau i gael ei fonitro gan yr Asiantaeth Rheoleiddio Meddyginiaethau a Chynhyrchion Gofal Iechyd (MHRA) drwy'r Cynllun Cerdyn Melyn. Gall unrhyw un roi gwybod am sgil-ffeithiau posibl brechiadau a meddyginiaethau drwy gynllun y Cerdyn Melyn. Gellir gwneud hyn ar-lein yn **www.mhra.gov.uk/yellowcard** neu drwy ffonio **0800 731 6789** (Dydd Llun i ddydd Gwener, 9am i 5pm).

Gair o ddiolch

Mae darparu rhaglenni imiwneiddio drwy ysgolion yn hanfodol er mwyn sicrhau bod plant a phobl ifanc yn gallu cael brechiadau'n hawdd. Mae hyn yn helpu i sicrhau bod nifer uchel yn cael eu brechu a llai o anghydraddoldebau iechyd i blant a phobl ifanc.

Rydym yn ddiolchgar am gefnogaeth ysgolion wrth gynnal y sesiynau brechu hyn, ac am gyfathrebu â rhieni a gofalwyr pan fydd y sesiynau imiwneiddio HPV yn cael eu cynnal.

Os oes gennych chi unrhyw ymholiadau neu gwestiynau ynglŷn â chyflwyno'r rhaglen frechu HPV yn eich ysgol, cyfeiriwch y rhain at dîm nyrsio/imiwneiddio ysgolion y bwrdd iechyd lleol.

Mae rhagor o wybodaeth am HPV a'r brechiad ar gael yn:
icc.gig.cymru/brechlynHPV

Further information on HPV and the vaccine is available at: phw.nhs.wales/HPVvaccine

If you have any enquiries or questions
regarding the delivery of the HPV
vaccination programme in your school
please direct these to the local health board
school nursing/immunisation team.

Delivering immunisation programmes through
schools is vital for ensuring children and young
people have easy access to vaccines. This helps
to achieve high uptake of vaccination and reduced
inequalities in health for children and young people.
We are grateful for the support of schools in hosting
these vaccination sessions, and for communicating
to parents and carers when the HPV immunisation
sessions are scheduled to take place.

A note of thanks

Who will give the vaccine to the children:

- The programme will be delivered by an NHS
employed school nursing or immunisation team.
- They will administer the vaccination according to
nationally set standards. NHS vaccinators have
appropriate qualifications and training, including
safeguarding training. They are also fully trained
to answer any questions from pupils and teachers
about the HPV vaccine.

How consent is collected:

- Your school may be asked to collect **completed
paper consent forms** from parents on behalf of
the school nursing or immunisation team.
- Electronic consent forms, where used, are sent
directly from the parent/carer to the school
nursing or immunisation team.
- Forms should be **returned by the deadline
agreed** with the school nurse or immunisation
team.

- More than 280 million doses of the HPV vaccine
have been given worldwide, in at least 113
countries.
- The HPV vaccine meets the high UK safety
standards, and has been offered to girls in Wales
since 2008, and boys since 2019.
- Side effects are usually mild. The most common
side effect is a sore, swollen or red arm at the site
of injection. This usually wears off within a few
days. Less common side effects are headaches,
nausea and fever. Serious side effects are
extremely rare.
- The safety of all vaccines continues to be
monitored by the Medicines and Healthcare
products Regulatory Agency (MHRA) through
the Yellow Card Scheme. Anybody can report
suspected side effects of vaccines and medicines
through the Yellow Card scheme. This can be
done online at www.mhra.gov.uk/yellowcard
or by calling **0800 731 6789** (Monday to Friday,
9am to 5pm).

Head and neck cancers are most common in males with around 700 cases diagnosed in Wales each year.

Cervical cancer is the most common type of cancer in women under 35.

The HPV vaccine is given in the top part of the arm. In order to give the best protection it should be given before a young person becomes sexually active. Therefore, it is first offered to all young people before they come into contact with the virus.

Condoms do not provide complete protection against HPV and as there are lots of different types of this virus, eligible people should still have the vaccine even if they are already sexually active.

Evidence shows that eligible people under 25 only need one dose of HPV vaccine for the best protection, so from September 2023 only one dose will be offered. More information about this change is available at: phw.nhs.wales/HPVvaccine

The HPV vaccine is excellent at giving protection against HPV and is very safe. It is expected that the vaccine will eventually save thousands of lives each year.

A full list of the vaccine ingredients and possible side effects are available at medicines.org.uk/emc by entering 'Gardasil 9' into the search box.

Consent packs and HPV vaccination information

Consent packs for pupils and their parents or carers

will be supplied to secondary schools before the scheduled school HPV vaccination session. This may be paper based or in a digital format.

Each consent pack usually contains:

- A letter (or email), leaflet and consent form. The letter and leaflet gives pupils and parents/carers an understanding of the vaccine and its benefits. Information is provided to enable informed consent for young people to receive the HPV vaccine. Some schools will be asked to send these electronically.

- The leaflet is available in **accessible formats** (including Large Print, Easy Read, British Sign Language and Audio). Parents and care givers should be directed to: phw.nhs.wales/vaccines/accessible-information

The following will help to minimise disruption to the school:

- Ahead of the day of the vaccinations talk to the school nurse or immunisation team to arrange a suitable location and requirements.

- It is important to let parents and carers know which day vaccinations will take place. The consent pack will contain this information. Please ensure the school consent packs are distributed to parents and carers. Communication (e.g., an email or a text) can be sent to parents to remind them of the: and

- vaccination date(s); and

- date they need to return the consent form by.

- Please **reassure** parents and care givers of the **effectiveness of one dose** of the HPV vaccine. This is a change – in previous years two doses were offered to secondary school age pupils

- The change is based on evidence that only one dose is needed. The Joint Committee of Vaccination and Immunisation (JCVI) and NHS Wales now advise one dose of the HPV vaccine for eligible people under 25 for maximum protection.

- Pupils and their parents many have questions about the vaccine. Let them know that further information is available at: phw.nhs.wales/HPVvaccine

How your school can support the HPV vaccination programme

www.111.wales.nhs.uk

- A consent form has to be completed before a vaccination is given. While we recommend that pupils get **agreement from their parent or care giver**, some children in secondary school will be able to legally consent for themselves. This may include some children who are under 16 but only if they are assessed as having the understanding needed to do so by a school nurse or immuniser. This is called 'Gillick competence'. For more information about this, search consent here:

The relationship between schools and the NHS school nursing immunisation team is vital for protecting the health of future generations. It is estimated that the HPV vaccination programme will save thousands of lives from HPV related cancers. If uptake is high enough the World Health Organization have modelled that it will help to eradicate cervical cancer by the end of the century.

School support with the HPV vaccination programme is highly valued and essential.

Human Papillomavirus (HPV) Vaccination Programme

Briefing document for head teachers and school staff 2023/24

3 reasons for having the HPV vaccine:

1 It cuts the risk of cervical cancer by 90%, as well as dramatically lowering the rates of other types of HPV related cancers.

2 HPV infects most people in their lifetime, and there are more than 100 different types.

3 The vaccine is safe, effective and easy to get.

This briefing is for schools on the school-aged HPV vaccination programme in Wales. Please ensure that all school staff who need to know about the programme have access to this information.

The HPV vaccine helps protect young people from cancers caused by HPV

Eligibility for HPV vaccination

The HPV vaccine is offered **free to all boys and girls who are aged 12 to 13 years** (school year 8).

Young people who miss their HPV vaccination in school will be given other opportunities to receive the vaccine before they leave statutory schooling at the end of year 11.

Young people who were offered, but haven't received the HPV vaccine at school can receive it at their GP surgery up until their 25th birthday (for boys this only applies to those born on or after 1 September 2006).

Some other individuals are at increased risk from HPV so they are also eligible for this vaccine. More information is available at phw.nhs.wales/HPVvaccine

Human papillomavirus (HPV) is linked to the development of **a range of cancers and genital warts**. The HPV vaccine is the **safest way** to protect against these diseases. Evidence is clear that the HPV vaccine helps protect boys and girls against future risks of:

- cervical cancer (in females);
- some head and neck cancers;
- some cancers of the anus;
- some cancers of the genital area (for example penis, vagina and vulva); and
- genital warts.

